

Kirkerådet
Oslo Hospital
Oslo gate 40
0192 Oslo

Dato:
24.09.2026

Vår ref:
Gun Hafsaas

Deres ref:

Svar på høring om nye regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke

Innledning

Spir viser til Kirkerådets høringsnotat om forslag til nye regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke.

Spir støtter Kirkemøtets mål om å etablere et eget kirkelig regelverk som kan erstatte dagens anvendelse av forvaltningsloven og offentleglova som internkirkelig regelverk. Samtidig mener vi det er avgjørende at de sentrale hensynene som begrunner disse lovene videreføres. Dette gjelder særlig hensynet til åpenhet, forsvarlig saksbehandling, rettssikkerhet, forsvarlig saksbehandling, habilitet og tillit til beslutningsprosessene.

Om formål og overordnede prinsipper

Spir støtter forslaget til formålsbestemmelse og de overordnede prinsippene for saksbehandling.

Vi merker oss at høringsnotatet legger vekt på at regelverket skal bidra til tillit, åpenhet og forsvarlig saksbehandling. Etter vårt syn er dette særlig viktig i en organisasjon som Den norske kirke som i stor grad er offentlig finansiert. I tillegg er det viktig fordi beslutninger ofte berører medlemmer, ansatte og samfunnet for øvrig.

Spir mener det er positivt at Kirkerådet ønsker å videreføre grunnleggende prinsipper om saklighet, likebehandling og forsvarlig opplysning av saker. Disse prinsippene er ikke bare juridiske krav, men også viktige forutsetninger for legitimitet og tillit.

Om åpenhet og innsyn

Innsyn til dokumenter handler om tillit til hvordan kirken forvalter ressurser og fatter beslutninger. Hvis man får avslag på innsyn, bør det derfor fortsatt være mulig å få prøvd vurderingen på nytt.

Det savnes også en vurdering av risikoen knyttet til en endring hvor skjønnet som utøves går fra å kunne etterprøves gjennom klage og til en ordning uten klageadgang.

I høringsnotatet vises det til at klagesaker kan være svært arbeids- og tidskrevende. Det anføres videre at det ikke er god prioritering av ressurser å benytte så stor saksbehandlingskvalitet på saker som gir lite tilleggsverdi, verken for de kirkelige organene eller for enkeltpersoner og medier som krever innsyn. Her skulle vi gjerne sett konkrete tall knyttet til tids- og ressursbruk.

Spir mener at klageadgangen ved avslag på innsyn må videreføres.

I avsnittet 8.3 Unntak fra innsyn står det at det er praksis at møteinnkallinger, sakslister og sakspapirer til møter i kirkelige organer er åpen, «med mindre særlige grunner for å unnta enkeltopplysninger eller dokumenter». Vi vil understreke at det er viktig at det kun er unntaksvis at enkeltopplysninger og dokumenter unntas. Vi opplever medvirkningen blir svekket når viktige dokumenter unntas, som for eksempel i saker som gjelder budsjett og omstillings- og nedbemanningsprosesser.

I samme avsnitt beskrives også situasjoner hvor organer i Den norske kirke kan dele opplysninger mellom seg, f.eks. i saker hvor hele trossamfunnet opptrer samlet som en aktør. Det beskrives også at det er mulig å innhente og utveksle informasjon mellom kirkelige organer i for eksempel varslingssaker. Vi forutsetter at en slik informasjonsutveksling skjer innenfor rammene av personvernloven og annet regelverk. Det er også viktig at denne informasjon kun formidles til de som er direkte involvert i saksbehandlingen. Partene i saken må informeres om at slik informasjonsutveksling skjer.

Om intern klageadgang i personalsaker

Bortfall av retten til å klage over suspensjon, oppsigelse eller avskjed har direkte konsekvens for våre medlemmer. For å kunne støtte bortfall av en slik rettighet er det nødvendig at gode regler og rutiner er på plass, og at god forvaltningsskikk utøves.

Vi deler vurderingen i høringsnotatet av at dagens ordning har sin bakgrunn i Den norske kirkes tidligere plassering innenfor statlig sektor og offentlig forvaltning. Etter at Den norske kirke ikke lenger er en del av offentlig forvaltning bør personalsaker av denne type alvorlighetsgrad behandles etter de ordinære arbeidsrettslige prinsippene som gjelder ellers i arbeidslivet. Samtidig vil en fjerning av intern klageadgang oppleves som et svekket rettsvern for vår medlemmer.

Spir legger til grunn at bortfall av intern klageadgang må kombineres med høy kvalitet i saksbehandlingen, herunder god dokumentasjon, kontradiksjon, grundig opplysning av saken og god utøvelse av skjønn. I alvorlige saker er det avgjørende at man har kompetanse til å gjøre en kvalifisert vurdering av prosessrisiko.

Spir støtter Kirkerådets forslag om å avvikle klageadgang ved suspensjon, oppsigelse og avskjed.

Spir legger til grunn at virksomheter som har personalreglement, eller andre retningslinjer, som må endres på grunn av nye regler for saksbehandling, drøfter endringene i personalreglementet, og eventuelt andre retningslinjer med tillitsvalgte.

Om medbestemmelse, høring og involvering

Spir mener at høringsnotatet i større grad kunne synliggjort betydningen av medbestemmelse og involvering som en del av forsvarlig saksbehandling.

Flere steder i notatet fremheves betydningen av at saker skal være godt opplyst før vedtak treffes. Spir deler dette utgangspunktet. Etter vår vurdering er tidlig involvering av berørte parter, herunder fagforeninger, ofte en forutsetning for å oppnå nettopp dette.

Dette gjelder særlig i saker som berører organisering, arbeidsforhold, tjenesteutøvelse eller profesjonsfaglige spørsmål. Ansatte og tillitsvalgte sitter ofte med erfaringer og kompetanse som er viktige for å sikre et godt beslutningsgrunnlag.

Selv om medbestemmelsesretten i hovedsak følger av hovedavtalen og øvrige tariffavtaler, mener Spir at betydningen av medbestemmelse med fordel kan synliggjøres tydeligere i regelverket eller i tilhørende veiledning.

Reell involvering forutsetter at berørte parter gis anledning til å komme med innspill på et tidspunkt hvor disse faktisk kan påvirke saksforberedelsen og beslutningsgrunnlaget. Dette vil styrke både kvaliteten på beslutningene og tilliten til prosessene.

I høringen foreslås det en forenklet bestemmelse om høringer. Det foreslås at disse legges på kirken.no.

Spir mener at bred involvering er viktig for å få et godt nok beslutningsgrunnlag for viktige vedtak. Samtidig har vi forståelse for at det for enkelte høringsinstanser oppleves høringer som en ekstra arbeidsbelastning.

Vi foreslår derfor at det etableres en frivillig abonnementsordning for høringer hvor fagforeninger, organisasjoner, fellesråd og andre interessenter kan registrere seg på en distribusjonsliste og motta høringer som sendes ut fra Kirkerådet.

Om habilitet

Spir støtter i hovedsak de foreslåtte habilitetsreglene.

Vi er enig i høringsnotatets utgangspunkt om at tilliten til beslutningene avhenger av at de som deltar i saksbehandlingen oppfattes som uavhengige og upartiske. Dette er særlig viktig i kirkelige organer hvor mange kjenner hverandre gjennom lokale eller kirkelige fellesskap. Spir mener derfor at regelverket bør ligge tett opp til etablerte habilitetsprinsipper i forvaltningsloven. Vi støtter også at det gis særskilte bestemmelser som tar høyde for de særlige rollekombinasjonene som finnes i Den norske kirkes organisering, jf. bl.a. prestenes rolle i menighetsråd.

Det kan samtidig være behov for utfyllende veiledning om hvordan habilitetsreglene skal praktiseres i konkrete situasjoner. Dette vil kunne bidra til større forutsigbarhet og mer ensartet praksis.

Avslutning

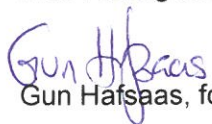
Spir støtter hovedretningen i høringsforslaget om et eget kirkelig regelverk for saksbehandling, åpenhet og innsyn.

For et slikt nytt regelverk er det viktig at grunnleggende prinsippene i offentligrettslig regelverk fortsatt skal gjelde i Den norske kirke. Det må også praktiseres etter de prinsipper som ligger til grunn for de offentligrettslige regelverket.

Vi vil særlig fremheve følgende:

- Klageadgangen ved avslag på innsyn bør videreføres.
- Forslaget om å avvikle intern klageadgang ved suspensjon, oppsigelse og avskjed kan støttes.
- Habilitetsreglene bør fortsatt ligge tett opp til etablerte forvaltningsrettslige prinsipper, og at det gis særskilte bestemmelser som tar høyde for de særlige rollekombinasjonene som finnes i Den norske kirke.
- Betydningen av medbestemmelse, høring og involvering bør synliggjøres tydeligere som en del av forsvarlig saksbehandling.

Med vennlig hilsen

Gun Hafsaas, forhandlingssjef